PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY · HISTORIA · KLASA 4

Dział 3. Kazimierz Wielki, Jadwiga i Jagiełło

Koronacja Łokietka 1320, Kazimierz Wielki i Akademia Krakowska, koniec Piastów 1370, unia w Krewie 1385, Grunwald 1410, II pokój toruński 1466, Zawisza Czarny. Także dla klas 5–6. Dla ucznia klasy 4: proste polecenia, praca ze źródłem, osią czasu i mapą, ilustracje.

Karta	Temat	Zadania
1	**Kazimierz Wielki, Jadwiga i Jagiełło** Koronacja Łokietka 1320, Kazimierz Wielki i Akademia Krakowska, koniec Piastów 1370, unia w Krewie 1385, Grunwald 1410, II pokój toruński 1466, Zawisza Czarny. Także dla klas 5–6	7 zad. 29 pkt
2	**Kazimierz Wielki i Jagiellonowie – ćwiczenia** Postacie, daty, dokonania	4 zad. 14 pkt
3	**Unia i Grunwald – utrwalenie** Unia polsko-litewska, bitwa pod Grunwaldem	5 zad. 13 pkt
4	**Pracuję ze źródłem – bitwa** Analiza relacji, mapa, wynik bitwy	4 zad. 15 pkt
5	**Sprawdzian: Kazimierz Wielki i Jagiellonowie – grupa A** 30 minut · 20 pkt	6 zad. 20 pkt
6	**Sprawdzian: Kazimierz Wielki i Jagiellonowie – grupa B** 30 minut · 20 pkt	6 zad. 20 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny dla klasy 4 szkoły podstawowej (rok szkolny 2026/2027). Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Kazimierz Wielki, Jadwiga i Jagiełło

Koronacja Łokietka 1320, Kazimierz Wielki i Akademia Krakowska, koniec Piastów 1370, unia w Krewie 1385, Grunwald 1410, II pokój toruński 1466, Zawisza Czarny. Także dla klas 5–6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 29 pkt

Przypomnij sobie

- Przez prawie 200 lat Polska była podzielona na dzielnice. **Władysław Łokietek** zjednoczył większą część kraju i w **1320 roku** koronował się na króla w Krakowie. **Koronacja** to uroczyste nałożenie korony – znak, że ktoś zostaje królem.
- Jego syn **Kazimierz Wielki** (panował w latach 1333–1370) budował zamki i mury miejskie, wspierał miasta, kazał spisać jednakowe prawa i bić jednakową monetę. Mówi się, że **„zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną”**. Królestwo Łokietka tworzyły głównie **Wielkopolska** i **Małopolska**. Kazimierz Wielki odzyskał **Kujawy** i przyłączył na wschodzie **Ruś Halicką** ze Lwowem, a **Mazowsze** uznało jego zwierzchnictwo. Poza królestwem zostały **Śląsk** (należał do Czech) i **Pomorze Gdańskie** (zajęte przez Krzyżaków).
- W **1364 roku** Kazimierz Wielki założył **Akademię Krakowską** – pierwszy uniwersytet w Polsce.
- W państwie żyły **stany** – grupy ludzi o różnych prawach i obowiązkach: duchowni, rycerze, mieszczanie i chłopi. Król rządził, ale musiał liczyć się ze zdaniem stanów.
- Kazimierz Wielki zmarł w **1370 roku** i nie miał syna. Był **ostatnim królem z dynastii Piastów**. Później królem został Ludwik Węgierski, a po nim jego córka **Jadwiga** (koronowana w 1384 roku).
- W **1385 roku** zawarto **umowę w Krewie**: wielki książę litewski **Jagiełło** miał przyjąć chrzest, a potem poślubić Jadwigę i ochrzcić Litwinów (to **chrystianizacja**). Polska i Litwa miały odtąd wspólnego władcę, ale zostały dwoma państwami – to **unia personalna**. Jagiełło został królem Polski i dał początek dynastii **Jagiellonów**.
- Jadwiga przed śmiercią przekazała swoje klejnoty na Akademię Krakowską. Dzięki temu w **1400 roku** król Władysław Jagiełło **odnowił uczelnię**.
- Polska i Litwa spierały się z **zakonem krzyżackim**, który zajął Pomorze z Gdańskiem i napadał na Litwę. **15 lipca 1410 roku** pod **Grunwaldem** wojska polsko-litewskie, którymi dowodził Władysław Jagiełło, pokonały Krzyżaków. Zginął wielki mistrz krzyżacki Ulrich von Jungingen. Bitwę opisał później kronikarz **Jan Długosz**. Stolicy zakonu – **Malborka** – nie zdobyto, więc wojny trwały dalej. W **1466 roku**, po kolejnej wojnie, zawarto **II pokój toruński**: Polska odzyskała Pomorze z Gdańskiem i dostęp do morza.
- Pod Grunwaldem walczył **Zawisza Czarny z Garbowa** – najsłynniejszy polski rycerz. Był odważny, uczciwy i zawsze dotrzymywał słowa – do dziś mówimy *„polegać jak na Zawiszy”*. Takie zasady postępowania rycerzy nazywamy **etosem rycerskim**.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Ostatni Piastowie i Jagiełło

Władysław Łokietek – koronacja w 1320 r.

Jan Matejko, Władysław Łokietek, rysunek z Pocztu królów i książąt polskich, 1890–1892

Kazimierz Wielki – Akademia Krakowska 1364

Jan Matejko, Kazimierz Wielki, rysunek z Pocztu królów i książąt polskich, 1890–1892

Jadwiga – klejnoty dla Akademii

Jan Matejko, Jadwiga, rysunek z Pocztu królów i książąt polskich, 1890–1892

Grunwald 1410 – obraz z 1878 r.

Jan Matejko, Bitwa pod Grunwaldem, obraz, 1878 (fragment)

Przykłady z wyjaśnieniem

Przykład 1. Co znaczy powiedzenie o Polsce drewnianej i murowanej?
Że Kazimierz Wielki wybudował wiele murowanych zamków, kościołów i murów miejskich – kraj stał się bogatszy i lepiej broniony.

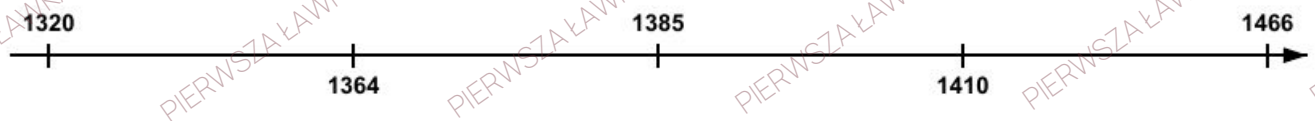
Przykład 2. Dlaczego umowa w Krewie była dobra dla obu stron?
Polska i Litwa razem łatwiej broniły się przed Krzyżakami. Litwa przyjęła chrzest, więc Krzyżacy stracili wymówkę do najazdów.

Przykład 3. Czym różni się unia personalna od jednego państwa?
W unii personalnej dwa państwa mają **wspólnego władcę**, ale każde ma własne urzędy, wojsko i prawa.

Zadania

1 **Uzupełnij oś czasu – dopisz, co wydarzyło się w podanych latach.** ___ / 5 pkt

Polska w XIV i XV wieku

1. 1320 – _____
2. 1364 – _____
3. 1385 – _____
4. 1410 – _____
5. 1466 – _____

2 **Połącz postać z jej dokonaniem.** ___ / 5 pkt

1. Władysław Łokietek
2. Kazimierz Wielki
3. Jadwiga
4. Władysław Jagiełło
5. Zawisza Czarny

a) założył Akademię Krakowską
b) zjednoczył kraj i koronował się w 1320 roku
c) rycerz, który zawsze dotrzymywał słowa
d) królowa, która oddała klejnoty na Akademię
e) wielki książę litewski, który został królem Polski

1 ___ 2 ___ 3 ___ 4 ___ 5 ___

Podgląd • Pierwsza Ławka

3 **Rozdziel dokonania z ramki.** ___ / 6 pkt

założenie Akademii Krakowskiej zwycięstwo pod Grunwaldem
budowa zamków i murów miejskich unia polsko-litewska jednakowe prawa w całym kraju
chrzest Litwy

Kazimierz Wielki	Władysław Jagiełło

4 **Dynastia Jagiellonów zaczęła panować w Polsce po:** ___ / 1 pkt

A. II pokoju toruńskim

B. śmierci Bolesława Chrobrego

C. koronacji Łokietka w 1320 roku

D. umowie w Krewie i ślubie Jadwigi z Jagiełłą

5 **Oceń prawdziwość zdań.** ___ / 4 pkt

1. Kazimierz Wielki był ostatnim królem z dynastii Piastów.	P	F
2. Akademia Krakowska powstała w XV wieku.	P	F
3. Unia personalna oznacza, że dwa państwa mają wspólnego władcę.	P	F
4. Po II pokoju toruńskim Polska odzyskała dostęp do morza.	P	F

6 **Wyjaśnij, dlaczego zwycięstwo pod Grunwaldem było ważne dla Polski i Litwy. Podaj dwa powody.** ___ / 4 pkt

7 **Zawisza Czarny był wzorem rycerza. Czy dziś też warto być „jak Zawisza”? Napisz swoje zdanie i podaj przykład takiego zachowania w szkole albo w domu.** ___ / 4 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

Kazimierz Wielki i Jagiellonowie – ćwiczenia

Postacie, daty, dokonania

KARTA 2/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 14 pkt

Pamiętaj: jeśli czegoś nie pamiętasz, wróć do karty 1 i poszukaj w ramce „Przypomnij sobie”.

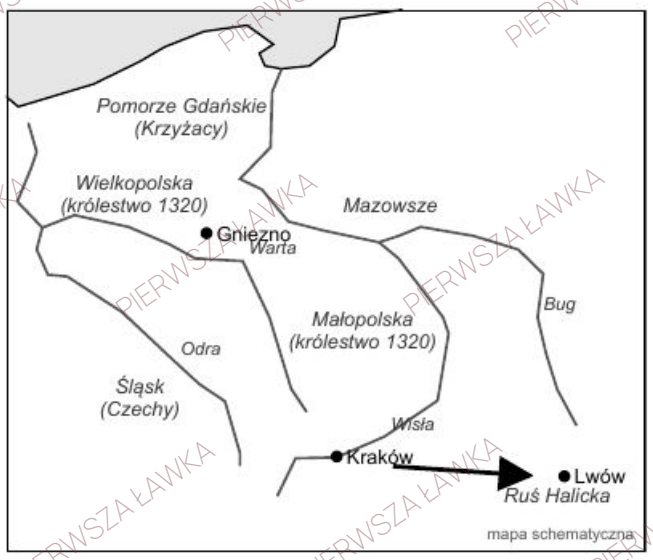
Jan Matejko, Władysław Łokietek, rysunek z Pocztu królów i książąt polskich, 1890–1892

1 Połącz postać z dokonaniem. ___ / 5 pkt

1. Kazimierz Wielki	a) wielki mistrz krzyżacki poległy pod Grunwaldem
2. królowa Jadwiga	b) założył Akademię Krakowską w 1364 r.
3. Władysław Jagiełło	c) przeznaczyła klejnoty na odnowienie Akademii
4. Ulrich von Jungingen	d) dowodził wojskami polsko-litewskimi pod Grunwaldem
5. Zawisza Czarny	e) rycerz słynący z dotrzymywania słowa

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____ 5 ____

2 Mapa schematyczna pokazuje zmiany państwa ostatnich Piastów. Napis „(królestwo 1320)” oznacza ziemie królestwa Łokietka, strzałka – krainę przyłączoną przez Kazimierza Wielkiego, a w nawiasach przy Śląsku i Pomorzu Gdańskim podano, kto nimi rządził (Mazowsze miało własnych książąt). Uzupełnij zdania. ___ / 3 pkt

mapa schematyczna

1. Napis „(królestwo 1320)” stoi przy Wielkopolsce i przy _____.
2. Strzałka prowadzi do krainy ze Lwowem, którą przyłączył Kazimierz Wielki – _____.
3. Poza królestwem został _____, który należał do Czech.

3 Wyjaśnij powiedzenie o Kazimierzu Wielkim: „zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną”. ___ / 2 pkt

Sprawdzian: Kazimierz Wielki i Jagiellonowie – grupa A

30 minut · 20 pkt

KARTA 5/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 20 pkt

1 Uzupełnij. ___ / 3 pkt

1. Rok koronacji królowej Jadwigi: _____
2. Rok śmierci Kazimierza Wielkiego: _____
3. Kronikarz, który opisał bitwę pod Grunwaldem: _____

2 Połącz postać z opisem. ___ / 4 pkt

1. Kazimierz Wielki	a) mąż królowej Jadwigi, król Polski
2. Jadwiga	b) ojciec Kazimierza Wielkiego; zjednoczył kraj
3. Władysław Jagiełło	c) założył Akademię Krakowską
4. Władysław Łokietek	d) królowa, która zapisała klejnoty na odnowienie Akademii Krakowskiej

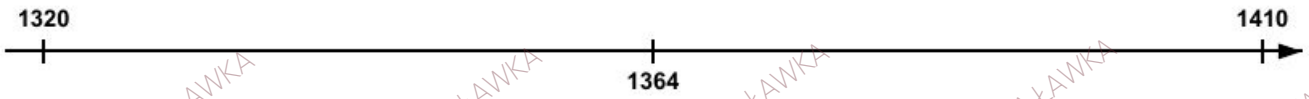
1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

3 Oceń prawdziwość zdań. ___ / 4 pkt

1. Kazimierz Wielki panował w XIV wieku.	P	F
2. Unia w Krewie połączyła Polskę z Węgrami.	P	F
3. Pod Grunwaldem zwyciężyły wojska polsko-litewskie.	P	F
4. Jadwiga była córką Kazimierza Wielkiego.	P	F

4 Przyporządkuj wydarzeniom daty zaznaczone na osi czasu. ___ / 3 pkt

Polska w XIV i XV wieku

1. założenie Akademii Krakowskiej – _____
2. koronacja Władysława Łokietka – _____
3. bitwa pod Grunwaldem – _____

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Kazimierz Wielki, Jadwiga i Jagiełło – zestaw 6 kart pracy z kluczem, klasa 4

Podgląd pokazał 6 z 18 stron. Pełna wersja: 18 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Kazimierz Wielki, Jadwiga i Jagiełło – 7 zadań, 29 pkt
- Karta 2: Kazimierz Wielki i Jagiellonowie – ćwiczenia – 4 zadania, 14 pkt
- Karta 3: Unia i Grunwald – utrwalenie – 5 zadań, 13 pkt
- Karta 4: Pracuję ze źródłem – bitwa – 4 zadania, 15 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: Kazimierz Wielki i Jagiellonowie – grupa A – 6 zadań, 20 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: Kazimierz Wielki i Jagiellonowie – grupa B – 6 zadań, 20 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaśnieniem.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/historia-klasa-4-dzial-03-kazimierz-wielki-jadwiga-i-jagiello-zestaw